

ISPIT

15. Listopad 2003.

Kolegij 107 – Ekonomika

Ime _____

Bodovanje:

Zadaci 1-18 nose svaki 1 bod

Zadatak 19 nosi 4,5 bodova

Zadatak 20 nosi 4,5 boda

Zadatak 21 nosi 3 boda

Zadatak 22 nosi 3 boda

Zadatak 23 nosi 1 bod

Zadatak 24 nosi 3 boda

Zadatak 25 nosi 1 bod

Zadatak 26 nosi 3 boda

Ukupno: 41 bod

1. Jednadžba potražnje za dobro X je dana izrazom $Q=15-0,5P$, a jednadžba ponude je dana izrazom $S=3+2P$, gdje je P cijena. Kad je cijena jednaka 6 eura, tada postoji:
  - a. Postoji višak dobra X na tržištu i cijena dobra X raste
  - b. Postoji manjak dobra X na tržištu i cijena dobra X pada
  - c. Postoji višak dobra X na tržištu i cijena dobra X pada
  - d. Postoji manjak dobra X na tržištu i cijena dobra X raste

2. Dobro X ima vlastiti elasticitet potražnje koji je jednak -1 . Ako se uvede porez od 10% na prodaju dobra X, tada:
  - a. Cijena dobra X se poveća za 10%
  - b. Cijena dobra X se poveća za manje od 10%
  - c. Cijena dobra X se poveća za 20%
  - d. Cijena dobra X se ne promijeni

3. Koji od slijedećih događaja će pomaknuti krivulju potražnje dobra X u desno?
  - a. Smanjenje cijene dobra X
  - b. Smanjenje cijene substituta dobra X
  - c. Smanjenje cijene komplementarnog dobra
  - d. Smanjenje dohotka potrošača

4. Ako je ponuda ne-elastična a potražnja se povećava, ukupna zarada prodavača će se:
  - a. povećavati
  - b. smanjivati
  - c. smanjivati samo ako je potražnja elastična
  - d. povećavati samo ako je potražnja ne-elastična

5. Koja od slijedećih tvrdnji najbolje opisuje pravilo o smanjenju marginalne korisnosti?
  - a. Sto je veća količina dobra koju netko konzumira, tim je manja korisnost koju od toga dobiva
  - b. Sto je veća količina dobra koju netko konzumira, tim je manja dodatna korisnost koja se dobiva kao rezultat konzumiranja jednog dodatnog proizvoda
  - c. Sto je manja količina dobra koju netko konzumira, tim je manja korisnost koju od toga dobiva
  - d. Sto je manja količina dobra koju netko konzumira, tim je manja dodatna korisnost koja se dobiva kao rezultat konzumiranja jednog dodatnog proizvoda

6. Dugoročno gledano, poduzeća koja djeluju u uvjetima monopolističke konkurencije a žele maksimizirati profit će proizvoditi količinu outputa pri kojoj:
  - a. Cijena je jednaka graničnom trošku
  - b. Cijena je jednaka prosječnom ukupnom trošku
  - c. Cijena je jednaka prosječnom varijabilnom trošku
  - d. Cijena je jednaka prosječnom fiksnom trošku

7. Ako je potrošač u početku u točki ravnoteže (ekvilibriju), tada će smanjenje prihoda imati za posljedicu:
  - a. Potrošač je sada u novoj točki ravnoteže na nižoj indiferencijskoj krivulji
  - b. Potrošač je sada u novoj točki ravnoteže na višoj indiferencijskoj krivulji
  - c. Nagib potrošačeve indiferencijske krivulje se poveća
  - d. Nema nikakvog efekta na točku ravnoteže

8. Ako kratkoročni varijabilni trošak proizvodnje pada, to ukazuje da:
  - a. prosječni varijabilni trošak je iznad prosječnog fiksnog troška
  - b. marginalni (granični) trošak je ispod prosječnog varijabilnog troška
  - c. prosječni fiksni trošak je konstantan
  - d. ukupni trošak pada

9. U točki ravnoteže monopolist ne proizvodi tako učinkovito kako bi bilo moguće zbog slijedećeg:
  - a. prosječni ukupni trošak proizvodnje nije minimalan
  - b. granični trošak proizvodnje zadnje jedinice proizvoda je manji od njegove cijene
  - c. monopolist dobiva profit
  - d. prosječna zarada je veća nego cijena proizvodnje dodatne jedinice outputa

10. Makroekonomska krivulja potražnje je padajuća zato što pri višim cijenama realna ponuda novca:
  - a. Realna ponuda novca raste i nacionalni prihod je manji
  - b. Realna ponuda novca raste i nacionalni prihod je veći
  - c. Realna ponuda novca pada i nacionalni prihod je manji
  - d. Realna ponuda novca pada i nacionalni prihod je veći

11. Ako potrošnja naraste od 18000 do 19500 eura, dok raspoloživi prihod naraste od 20000 do 26000 eura, tada:
  - a. Granični propenzitet potrošnje je 0,25 a multiplikator je 1,33
  - b. Granični propenzitet potrošnje je 0,25 a multiplikator je 4
  - c. Granični propenzitet potrošnje je 0,75 a multiplikator je 4
  - d. Granični propenzitet potrošnje je 0,75 a multiplikator je 1,33

12. Stvarni BDP će pasti ako se poveća bilo što od slijedećeg osim:
- štednje
  - uvoza
  - poreza
  - državne potrošnje
13. Ako je razina stvarnog BDPa veća nego razina planirane agregatne potrošnje, tada je slijedeća tvrdnja istinita:
- Povećati će se i stvarni BDP i planirana agregatna potrošnja
  - Smanjit će se i stvarni BDP i planirana agregatna potrošnja
  - BDP će se povećati, a planirana agregatna potrošnja će se smanjiti
  - BDP će se smanjiti, a planirana agregatna potrošnja će se povećati
14. Točke na LM krivulji predstavljaju kombinacije BDPa i kamatne stope gdje je:
- tržište dobara u ravnoteži
  - tržište novca u ravnoteži
  - agregatna potražnja je jednaka agregatnoj ponudi
  - tržišta novca i dobara su u ravnoteži
15. BDP je definiran kao:
- Osobna potrošnja plus ukupne privatne investicije
  - Zbroj svih nadnica i plaća zaposlenika, korporativnih profita i prihoda od kamata
  - Tržišna vrijednost finalnih proizvoda i usluga proizvedenih u zemlji u godini dana
  - Tržišna vrijednost finalnih proizvoda i usluga i polu-proizvoda i usluga proizvedenih u zemlji u godini dana
16. Kratkoročna funkcija agregatne ponude pokazuje da će povećanje u prosječnoj razini cijena rezultirati u:
- povećanju outputa i zaposlenosti
  - smanjenju outputa i zaposlenosti
  - povećanju outputa i smanjenju zaposlenosti
  - smanjenju outputa i povećanju zaposlenosti
17. Što od slijedećeg će smanjiti vrijednost multiplikatora?
- Smanjenje graničnog propenziteta štednje
  - Smanjenje graničnog propenziteta potrošnje
  - Smanjenje državne potrošnje
  - Smanjenje granične porezne stope

18. Koja od navedenih kombinacija bi smanjila izvoz?
- Čvrsta monetarna politika i ekspanzionistička fiskalna politika
  - Popustljiva monetarna politika i ekspanzionistička fiskalna politika
  - Čvrsta monetarna politika i kontrakcijska fiskalna politika
  - Popustljiva monetarna politika i kontrakcijska fiskalna politika
19. a. Nacrtajte graf koji prikazuje situaciju u kojoj se nalazi monopolist koji postiže profit. Na grafu uključite slijedeće krivulje: krivulja marginalnog prihoda (MR), krivulja prosječnog prihoda (AR), krivulja prosječnog troška (AC), krivulja marginalnog troška (MC). Označite cijenu (P1) i output (Q1) koji maximiziraju profit.
- Označite na grafu društveno poželjnu razinu outputa (Q2).
  - Označite na grafu društvenu cijenu monopola.
20. U slijedećoj tablici su dani podaci o troškovima proizvodnje i prosječnom prihodu poduzeća koje proizvodi dobro X. Fiksni trošak proizvodnje je 200 eura.

Output (broj proizvedenih jedinica dobra X)	Kratkoročni prosječni varijabilni trosak od X	Prosječni prihod
1	220	600
2	190	500
3	160	420
4	150	360
5	162	300
6	170	240
7	180	200
8	200	180
9	220	160
10	240	140

- Izračunajte output pri kojem je profit maksimalan.
  - Izračunajte najmanji porast u ukupnim varijabilnim troškovima koji bi prisilio poduzeće da kratkoročno prestane proizvoditi.
  - Sto se dešava s outputom ako bi se fiksni troškovi povisili s 200 eura na 500 eura?
21. Objasnite što je
- normalno dobro
  - inferiorno dobro
  - Giffen-ovo dobro

22. Pretpostavimo da se svijet sastoji od samo dvije države, A i B, te da je rad jedini faktor proizvodnje. Državi A je potrebno 50 sati da proizvede jednu jedinicu dobra X i 25 sati da proizvede jednu jedinicu dobra Y. Državi B je potrebno 40 sati da proizvede jednu jedinicu dobra X i 10 sati da proizvede jednu jedinicu dobra Y. Odredite da li su slijedeće tvrdnje istinite ili ne:
- Država B ima apsolutnu prednost u proizvodnji dobra X
  - Država B ima relativnu (komparativnu) prednost u proizvodnji dobra X
  - Mjenjanje 3 jedinice dobra Y za 1 jedinicu dobra X predstavlja uvjete razmjene (terms of trade) koji su povoljni za obje države
23. Pretpostavimo da banka želi imati rezerve koje iznose 10% depozita. Uz dodatnu pretpostavku da građani sav svoj novac drže u bankama, za koliko se poveća ponuda novca ako u banku stigne novi polog od 2000 eura u gotovini?
24. Pretpostavite otvorenu ekonomiju a kojoj postoji državni sektor.
- Prikazite grafički kako se odvija kolanje novca.
  - Koja jednadžba osigurava da je nacionalni dohodak jednak potrošnji?
25. Potrošač treba izabrati između dobra X i dobra Y. Cijena dobra X je 20 kuna, a cijena dobra Y je 40 kuna. Koliki će biti omjer granične korisnosti od X prema graničnoj korisnosti od Y kada potrošač maksimizira ukupnu korisnost?
26. a. Objasnite što su IS i LM grafovi i što pokazuju.
b. Pomoću IS i LM grafova objasnite kako povećanje u ponudi novca djeluje na kamate i nacionalni dohodak